

Universitätsbibliothek Paderborn

Conferentiæ Theologico Morales

Compendiosè propositæ ac breviter resolutæ Ad Usum Directorum
Conferentiarum Hebdomadalium ... DD. Parochorum, Curatorum,
Confessariorūmque omnium

Ex Materia De Actibus Humanis Excerptarum

Sargar, Elisaeus

Augustæ Vindelicorum, 1720

Conferentia XLIII. An licitum sit contra Scrupulos agere ?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41214

ratione inani, levi & futili: ut advertit Vasquez
hic disp. 67. c. c. n. 8. quod sint aliqui nimurum
scrupulosi circa præterita peccata, de futuris autem
cavendis parùm solliciti. In quem sensum verissi-
mè dixit Silvester V. Scrupulosus est duplex:
quidam enim est scrupulosus in recognoscendis pec-
catis præteritis, & timoratus in vitandis futuris
(& iste communiter bene finit) quidam vero est
scrupulosus in recognoscendis præteritis, & in cavendis
futuris negligens & efferatus; & iste videtur æternæ
damnationi propinquus. Jam ergo quæritur, an
quis possit licite operari contra Conscientiam
scrupulosam? pro quo sit

CONFERENTIA XLIII.

An licitum sit contra Scrupulos agere?

RESOLUTIO I. Is, qui Scrupulorum stimu-
lis agitatus, nefas esse suspicatur, aut putat
seleratum esse id, quod ad agendum proponitur,
potest sine ullo crimine actionem sic propositam
instituere, & prosequi inchoatam. Sic cui in
mentem venit, mortale crimen esse stramina in
crucis modum decussata pedibus conculcare,
quasi id reverentiæ cruci debitæ officeret; aut cui
non sine mentis agitatione aut confictu, videre-
tur lethale esse, die veneris panem cultro scinde-
re, qui paulò ante carnibus disecandis fuisset ad-
hibitus; is sanè ne quidquam urgentibus scrupu-
lis, sine ulla prorsus culpa, potest & stramen
pedibus conculcare, & cultro in promiscuos u-
sus uti impune. Ita Salosa hic. tr. 8. §. 2. n. 7.
Cum his verbis; atque haec est tam perulgata

E 2

Theo-

Theologorum omnium, & quod rarissimum est
nemine repugnante tam constans sententia, ut supervacaneum omnino sit singulorum nominum de-
promere. Et vero

Ratio est manifesta: Medios enim inter ango-
res, quibus phantasia agitatur, & prima mens
apprehensio percellitur, istud sibi judicium for-
mare mens potest, nugas esse & deliria, quae ob-
volvuntur animo; ac proinde verè illicitum non
esse, quod vanas specie videtur illicitum: hoc au-
tem judicium quisquis sequitur, conscientiae ver-
dictamen sequitur. Neque vero quidquam refert,
ingentes nihilominus animi remorsus quod per-
sentiscat, nam scrupulorum hi morsus sunt, non
Conscientiae: scrupuli autem Conscientiae tribu-
nal non ascendunt, cuius solius est dijudicare rem,
non vero leviter & de nihilo suspicari. Hinc qui
sic agit, scrupulis repugnat, non conscientiae: istud
autem semper est licitum: igitur, &c. At inquit
nequidquam angerer circumstrepentibus undique
licet Scrupulis, istud si mihi praestituere possem
judicium, licitum esse, quod praemaniibus habeo:
verum ex adverso ita exagitor, ut de actionis mea
indemnitate & innocentia nihil quidquam pro-
certo queam dijudicare & statuere. R. Ita que-
dem tu. Verum nonne haec ipsa dijudicandi im-
potentia, signum est evidentissimum scrupulis
agitari, eorumque importunis clamoribus totum
tibi offuscatum esse cerebrum, mentisque tribunal
conturbatum? consequenter sic Scrupulis impe-
titus potes eos habere despectui, iisque directe op-
ponere atque agere ea omnia, quae a Scrupulis
non exiguntur.

Credo

Credo inquis, hæc ita esse, licitumque esse Scrupulis sese opponere, dum veri sunt Scrupuli: **at** istud est mihi ambiguum, an verè Scrupuli sint, quibus exagitor. **R.** Hoc ipsum purum putum scrupulosæ mentis esse genium: quo magis enim de morbo tuo ambigis, magis eum facis esse manifestum: ut tamen etiam hac ex parte omne Scrupulis adimam effugium, istud tibi cum Sanchez *L. l. moral. c. 10. n. 80.* affero; sufficere, ut tutò contra scrupulos possis agere, si tantum probabili ratione constet, scrupulos esse **vana** peccatorum simulacra, quibus impeteris.

58. RESOLUTIO II. Scrupulosis non licetum tantum est, sed etiam longè consultius, scrupulorum repræsentationibus refragari, iisque sese opponere. Est iterum com. TT. sententia ex Sarasacit. *n. 11.*

Ratio ex ipsa scrupulorum origine desumitur. Etenim cum Scrupuli non nisi vana sint phantasmatæ, quæ ex timida corporis temperie ut plurimum ortum suum habeant, quò magis timori indulges, èò magis exacuitur: fugantur autem phantasmatæ & timoris terriculamenta, quando ipsis intrepida objicitur impressio: quid est autem timori indulgere & cedere, quām ea tandem agere, quæ suadet timor? ut ergo hæc evadantur incommoda, nihil est consultius, quām frontem impavidam scrupulis obtendere: & re ipsa ostendere, te similes aculeos flocci facere: & cùm tibi sese importune ingerit cogitatio, peccatum esse tali cultro panem scindere, quo hæsternæ tactæ sunt carnes, hæcta ne immorare, sed fortior insurge, illudque

tecum sic statue; ob hanc ipsam causam, quo mortale scelus mihi visum est id, quod aggredior non alio utar cultro, quam hoc, de quo controvitet; neque id confitere, quantumcunque scrupuli obganniant, tutisque ad sacram communionem accede; atque sic evades victor tui. Et haec securissima Scrupulis curandis medicina sed unica.

59. RESOLUTIO III. Sæpo etiam tenetur scrupulosus agere contra scrupulos. Ita Thom. Sanct. l. i. in precept. c. 20. n. 83. Valent. Sayr, apud San. facit, n. 14.

Ratio est: Quia scrupuli mentem sæpe vehementer perturbant, plurimas actiones bonas, precepto divino aut Ecclesiastico imperatas, prædiunt, animos ad præclara assurgententes succidat, ad desperationem incautum paulatim deducunt, ineptumque reddunt, ut munere suo institutaque vivendi ratione benè alacritérque defungatur, rebri vires defatigant, ac denique insaniae incurenda periculum inducunt præsentissimum: ergo certissimum est, quod quisquis hoc morbo laborat, jure naturæ charitatisque propriæ, de remeda illi conquirendo, sibiique prospicere teneatur: cum ergo aliud nullum supersit, hujusmodi scrupuli superandis, quamvis iis minimè indulgere, fortiterque obsistere, sanè ad hoc remedium necessariò recurrendum est; & contraria suis scrupulis agere poterit scrupulosus sed & debebit.

CON-